

Bemærkninger til forslaget

Det er et ofte diskuteret problem, at iværksætterra-ten i Danmark er forholdsvis lav. Desværre overses det ofte i debatten, at det især er iværksættelse af virksomheder med udviklingsmuligheder, der savnes.

Forklaringen herpå er ikke svær at finde. Det kræver kapital at etablere en virksomhed, der har brug for flere års udvikling og/eller betydelige investeringer i maskiner, før der kommer indtægter. Hvis en sådan virksomhed forsøges etableret alene med lånekapital, vil virksomheden med stor sandsynlighed lide rentedøden, fordi løbende afdrag og renter af lånet skal betales, før virksomheden begynder at give indtægter.

I andre lande, f.eks. USA, har et stort marked for venturekapital sikret, at denne type virksomheder har kunnet finansieres med tålmodig kapital. Trods flere forsøg er det imidlertid ikke lykkedes at få udviklet et venturemarked i Danmark. De statsgaranterede udviklingsselskaber, der for nogle år siden blev skabt lovgrundlag for, har således især investeret i eksisterende virksomheder.

Som en medvirkende årsag til det manglende ud-bud af venturekapital til iværksættere nævnes somme tider, at der også blandt iværksættere er uvilje mod at tage imod fremmed egenkapital i et sådant omfang, at iværksætteren mister kontrollen over sin egen virksomhed.

Men uanset årsag har Danmark et problem. Derfor kan der være god grund til at se på, hvad man gør i andre lande. Som et godt eksempel herpå kan nævnes en tysk ordning, den såkaldte Eigenkapitalhilfe. Dette er en veletableret ordning, der har fungeret i de vesttyske delstater i mange år, og som nu er medvirkende til at få øget antallet af virksomheder også i de nye tyske delstater fra det tidligere Østtyskland.

Teksten i beslutningsforslaget svarer i hovedlinjer til den tyske ordning og vil ikke blive gentaget her. Som det fremgår, er der tale om lånekapital, selv om lånene på tysk kaldes Eigenkapital. Men der er tale om en meget tålmodig lånekapital med en meget lang

afdragsfri periode og med en betydelig rentesubsidi-ering i de første år, hvor de første to år endda er helt rentefri. På den måde reduceres risikoen for, at en virksomhed lider rentedøden, til næsten nul.

Efter forslaget bæres risikoen ved lånet af låntagers eget pengeinstitut. Det projekt, som danner baggrund for etablering af virksomheden, skal derfor underkastes en sædvanlig kreditvurdering. Men denne vurdering påvirkes naturligvis kraftigt af, at risikoen for at lide rentedøden er fjernet. Derfor vil mange projekter, som i dag ikke kan iværksættes, blive finansieret, hvis forslaget gennemføres.

I Tyskland blev der i 1995 ydet 21.778 lån under Eigenkapital-ordningen, hvoraf de 9.679 blev ydet i de vesttyske delstater og de 12.099 i de østtyske. Det samlede lånebeløb andrager ca. 2,8 mia. D-mark årligt, dvs. cirka 130.000 D-mark eller cirka 500.000 dkr. pr. lån.

De offentlige udgifter ved ordningen i Tyskland udgør årligt ca. 5 mia. kr. Omsat til danske forhold svarer dette til en årlig offentlig udgift på 300 mio. kr. Ordningen kan imidlertid begrænses, så de offentlige udgifter på længere sigt bliver 200 mio. kr. De første par år vil udgiften være beskedent.

Ordningen kan eksempelvis begrænses til virksomheder med et vist investeringsbehov og dermed et vist udviklingspotentiale. I Tyskland kan der højst lånes 700.000 D-mark og mindst 5.000 D-mark. Mindstelå-nene kunne i Danmark eksempelvis sættes til 50.000 kr. svarende til en mindsteinvestering på 125.000 kr. Derudover kunne det overvejes at udelukke visse brancher, f.eks. detailhandel, fra ordningen.

Efter et forsigtigt skøn vurderes det, at ordningen vil medføre etablering af 500 varige arbejdspladser pr. år, dvs. ca. 2.000 i år 2000.

Beslutningsforslaget er en i ændret form genfrem-sættelse af det i folketingsåret 1992-93 fremsatte be-slutningsforslag B 21, jf. Folketingstidende 1992-93, forhandlingerne sp. 1522 og sp. 2694 samt tillæg A sp. 3413.